כימיה פיזיקלית 1

תוכן העניינים

1. תרמוכימיה ..... (ללא ספר)
2. שיווי משקל בתגובת שיקוע של חומר יוני 1
3. קשרים כימיים וסוגי החומרים ..... (ללא ספר)
4. תרמודינמיקה 5

כימיה פיזיקלית 1

פרק 1 - תרמוכימיה

תוכן העניינים

1. כללי ..... (ללא ספר)

כימיה פיזיקלית 1

פרק 2 - שיווי משקל בתגובת שיקוע של חומר יוני

תוכן העניינים

1. שיווי משקל בתגובת שיקוע של חומר יוני 1

שיווי משקל בתגובת שיקוע של חומר יוני

שאלות

1) ענו על הסעיפים הבאים:

א. המסיסות של המלח $Pb3(PO_4)_2$ היא $1.1\cdot10^{-5}$ גרם ב-100 גרם מים, בטמפרטורה של $20°C$.
חשבו את ה-K_{sp} של $Pb3(PO_4)_2$.

ב. להלן שתי תמיסות רוויות, האחת ב-CuS והשנייה ב-Fe_2S_3.
באיזו מהן ריכוז ה-S^{2-} נמוך יותר?
נתון כי $K_{sp}(Fe_2S_3)=1.0\cdot10^{-88}$; $K_{sp}(CuS)=8.0\cdot10^{-36}$.

2) כמה גרם של $La(IO_3)_3$ ניתן להמיס ב:

א. 250 מ"ל מים?

ב. 250 מ"ל תמיסת $LiIO_3$ בריכוז של $0.05M$?

נתון כי $K_{sp}(La(IO_3)_3)=1.0\cdot10^{-11}$.

3) הוסיפו תמיסה מרוכזת של KIO_3, במנות קטנות, לתמיסה של Ba^{2+} בריכוז $0.05M$, ו-Ag^+ ב-$0.04M$.

א. איזה יון ישקע קודם?
נתון כי $K_{sp}(Ba(IO_3)_2)=10^{-9}$; $K_{sp}(AgIO_3)=10^{-11}$.

ב. מה יהיה ריכוז יון זה בתמיסה, כאשר היון השני עומד לשקוע?

4) נתונה תמיסת מלח קשה-תמס $Ba(IO_3)_2$, כאשר ריכוז היון השלילי בתמיסה הוא $1.26\cdot10^{-3}M$.

א. חשבו את ה-K_{sp} עבור $Ba(IO_3)_2$.

ב. חשבו את מסיסותו של $Ba(IO_3)_2$ בתמיסה של $NaIO_3$ בריכוז $0.01M$.

כתבה ופתרה – ד"ר אבלינה ברט ©

5) להלן תמיסה המכילה יוני Cl^- , Br^- , I^- ו- CrO_4^{2-} , כאשר ריכוז כל יון הוא $0.1M$, שהוסיפו לה בהדרגה תמיסת $AgNO_3$.
איזה משקע יופיע ראשון, ובאיזה סדר יופיעו שאר המשקעים?
נתון כי $K_{sp}(AgI)=8.3\cdot10^{-17};\ K_{sp}(AgBr)=5\cdot10^{-13}$
$K_{sp}(AgCl)=1.8\cdot10^{-10};K_{sp}(Ag_2CrO_4)=1.2\cdot10^{-12}$.

6) הוסיפו 0.5 ליטר של תמיסת $TlNO_3$, בריכוז $2.8\cdot10^{-4}\ M$, ל-0.5 ליטר תמיסת KI בריכוז זהה. נתון כי $K_{sp}(TlI)=4\cdot10^{-8}$.
האם יופיע משקע?

7) ריכוז יוני Ag^+ בתמיסה מסוימת הוא $4\cdot10^{-3}$. נתון כי $K_{sp}(AgCl)=1.8\cdot10^{-10}$.
חשבו את הריכוז המקסימלי של יוני כלור שניתן להוסיף, עד ש- $AgCl_{(s)}$ יחל לשקוע.

8) נתון חומר יוני קשה-תמס CH_3COOAg $\left(K_{sp}=5.2\cdot10^{-3}\right)$.
א. חשבו את מסיסותו במים. פרטו את החישובים.
ב. נתונים החומרים $KNO_{3(s)}$, $K_2S_{(2)}$, $CH_3COONa_{(s)}$, $AgNo_{3(s)}$.
התייחסו לכל אחד מהחומרים הללו, וציינו את החומר שיגרום להגדלת המסיסות של $CH_3COONa_{(s)}$ $f(x)$. נמקו.
נתון כי $K_{sp}(Ag_2S)=5.7\cdot10^{-51}$.

9) תנאי **לאי-היווצרות** משקע הוא:
א. להשתמש במומס שהוא חומר יוני קל-תמס.
ב. כשמנת הריכוזים של היונים (Q) שווה ל- K_{sp} .
ג. כשמנת הריכוזים של היונים (Q) נמוכה מ- K_{sp} .
ד. כשמנת הריכוזים של היונים (Q) גבוהה מ- K_{sp} .

10) נוכחות של יון משותף בתמיסה,
א. מגדילה את מסיסות המשקע.
ב. לא משפיעה על מסיסות המשקע.
ג. מקטינה את מסיסות המשקע.
ד. גורמת להיווצרות שני משקעים.

כתבה ופתרה – ד"ר אבלינה ברט ©

11) ל- $AgOH_{(s)}$ $\left(K_{sp} = 2.50 \cdot 10^{-16}\right)$ הוכנסה תמיסה רוויה של $AgOH_{(aq)}$.
מהו ערך ה- pH של התמיסה שנוצרה בתנאי החדר?
(יש להתחשב ביוני OH^- , שמקורם במסיסות החלקית של המשקע)

12) ניתן להשפיע על מסיסות המשקע על ידי
א. הוספת מים.
ב. הגדלת הטמפרטורה.
ג. הקטנת הטמפרטורה.
ד. כל התשובות נכונות.

כתבה ופתרה – ד"ר אבלינה ברט ©

תשובות סופיות

1) א. $K_{sp} = 502.48 \cdot 10^{-35}$ ב. CuS

2) א. $0.13g$ ב. $1.328 \cdot 10^{-5} g$

3) א. Ag^{+} ב. $0.71 \cdot 10^{-6} M$

4) א. 10^{-9} ב. $10^{-5} M$

5) AgI , ואחריו AgBr , AgCl ואז Ag_2CrO_4 .

6) לא.

7) $> 0.45 \cdot 10^{-7} M$

8) א. $0.0072 M$ ב. $K_2S_{(2)}$

9) ג

10) ג

11) 7.01

12) ד

כתבה ופתרה – ד"ר אבלינה ברט ©

כימיה פיזיקלית 1

פרק 3 - קשרים כימיים וסוגי החומרים

תוכן העניינים

1. כללי ..... (ללא ספר)

כימיה פיזיקלית 1

פרק 4 - תרמודינמיקה

תוכן העניינים

1. תרמודינמיקה 5

תרמודינמיקה

שאלות

1) 2.5 מול של מים מתאדים בנקודת הרתיחה שלהם בלחץ של 1.000 atm. המים נמצאים בגליל עם בוכנה, והאידוי מתרחש עקב חימום המערכת. הבוכנה נעה ללא חיכוך, כך שהלחץ הפנימי נשאר קבוע.
מהי העבודה שנעשתה?

2) גז אידיאלי, בלחץ 1atm וטמפרטורה של 30°C, מתפשט נגד לחץ חיצוני של 0.3atm לתוך כלי שנפחו 2.5 ליטר.
כמה עבודה מבצע הגז?

3) גז חומם בכלי עם בוכנה על ידי קבלת חום של 7000 J. הגז התפשט כנגד לחץ חיצוני של 750 torr, ונפח הכלי גדל מ- 700 ml ל- 1450 ml.
מהו השינוי באנרגיה הפנימית של הגז?

4) 1.00 mol של גז אידיאלי נמצא בכלי שנפחו 8 ליטר. הלחץ בכלי הוא 3atm והטמפרטורה היא 298 K. הגז מתפשט לנפח של 20.00 ליטר ולחץ 1.20 atm, בשני מסלולים שונים:
מסלול 1 – התפשטות איזותרמית הפיכה.
מסלול 2 – בשני שלבים:
שלב א – הגז מקורר בנפח קבוע עד שהלחץ יורד ל- 1.20 atm.
שלב ב – הגז מחומם ומושאר להתפשט כנגד לחץ קבוע של 1.20 atm, עד שנפחו מגיע ל 20.00 ליטר.
חשבו את w, q, Δ, U בכל אחד מהמסלולים.

5) מול אחד של גז אידיאלי מתפשט, תוך שמירה על טמפרטורת החדר, מנפח התחלתי של 1 ליטר לנפח סופי של 4 ליטר.
מצאו את העבודה שנעשתה
א. כנגד ואקום.
ב. כנגד לחץ חיצוני של 0.5 atm.

לפתרון מלא בסרטוני וידאו היכנסו לאתר www.GooL.co.il
כתבה ופתרה – ד"ר אבלינה ברט ©

6) ביחס לתגובות הבאות, קבעו האם האנטרופיה גדלה, קטנה או לא השתנתה:

א. $O_{2(g)} \rightarrow 2O_{(g)}$

ב. $N_{2(g)} + 3H_{2(g)} \rightarrow 2NH_{3(g)}$

ג. $C_{(s)} + H_2O_{(g)} \rightarrow CO_{(g)} + H_{2(g)}$

ד. $Br_{2(g)} \rightarrow Br_{2(l)}$

ה. $H_{2(g)}[p = 5\text{atm}] \rightarrow H_{2(g)}[p = 2\text{atm}]$

7) חשבו את שינוי האנטרופיה במערכת, בסביבה וביקום, כאשר 14 גרם של חנקן מכפילים את הנפח בתהליך:

א. התפשטות איזותרמית הפיכה.

ב. התפשטות איזותרמית לא-הפיכה (הלחץ החיצוני הוא 0).

8) חשבו את כמות החום ואת שינוי האנטרופיה במעבר של 2 מול אמוניה נוזלית (NH_3) בטמפרטורה של $-40°C$ עד לאמוניה גזית ב-$200°C$, כאשר התהליך נעשה בלחץ קבוע.

נתונים:

$$\Delta H_v^0(NH_3) = 5.56\frac{\text{kcal}}{\text{mol}},\ c_p(NH_{3(l)}) = 17.9\frac{\text{cal}}{\text{mol}},$$
$$c_p(NH_{3(g)}) = 8.92\frac{\text{cal}}{\text{mol}},\ t_b(NH_{3(l)}) = -33.46°C$$

9) האנטרופיה של בדיל לבן ואפור בטמפרטורת החדר היא $S^0 = 6.3\frac{\text{cal}}{\text{mol}}\,{}^0\text{K}$, $S^0 = 6.16\frac{\text{cal}}{\text{mol}}\,{}^0\text{K}$. שינוי האנתלפיה במעבר מבדיל לבן לאפור הוא $0.53\frac{\text{kcal}}{\text{mol}}$.

איזו צורה של בדיל יציבה יותר?

10) נתונים:

	$\Delta H_f^0\left(\frac{\text{kJ}}{\text{mol}}\right)$	$\Delta G_f^0\left(\frac{\text{kJ}}{\text{mol}}\right)$
$SO_{2(g)}$	-289.41	-301.43
$SO_{3(g)}$	-396.9	-3171.74

א. נסחו תגובה בין SO_2 גזי לבין חמצן גזי, לקבלת SO_3 גזי.

ב. איזו תחמוצת יציבה יותר בנוכחות חמצן, בתנאים תקניים?

ג. חשבו את שינוי האנטרופיה עבור התגובה הנתונה.

ד. מהו תחום הטמפרטורות שבו התהליך הוא ספונטני?

כתבה ופתרה – ד"ר אבלינה ברט ©

11) נתונה תגובה $H_{2(g)}+CO_{2(g)} \rightarrow H_2O_{(g)}+CO_{(g)}$, ונתונים:
$\Delta G_f^0\left(CO_{2(g)}\right)=-397.4\,kJ, \Delta G_f^0\left(CO_{(g)}\right)=-137.15\,kJ, \Delta G_f^0\left(H_2O_{(g)}\right)=-228.58\,kJ$.

א. האם התגובה ספונטנית בטמפרטורת החדר?
ב. חשבו את קבוע שיווי המשקל של התגובה הנתונה.

12) כמות בלתי-ידועה של PCl_5 חוממה בכלי שנפחו 12 ליטר, ונתונה תגובה אפשרית, $PCl_{5(g)} \rightarrow PCl_{3(g)}+Cl_{2(g)}$. נמצא שבשיווי משקל הכלי מכיל 0.21 מול PCl_5, 0.32 מול PCl_3 ו- 0.32 מול של Cl_2.

א. חשבו את קבוע שיווי המשקל $\left(K_p,K_c\right)$ עבור המערכת הנתונה, בטמפרטורת החדר.
ב. חשבו את ΔG^0 עבור תגובה זו.

13) מול 1 של CO גזי ומול אחד של מים גזיים עורבבו במיכל בנפח 10 ליטר, שחומם עד 1000°C, והתרחשה התגובה $CO_{(g)}+H_2O_{(g)} \rightarrow CO_{2(g)}+H_{2(g)}$.
בשיווי משקל נמצאו 0.57 מול של CO.

א. חשבו את קבוע שיווי המשקל $\left(K_p,K_c\right)$ בטמפרטורה הנתונה.
ב. חשבו את ΔG^0 עבור תגובה זו בטמפרטורת החדר.
ג. חשבו את ΔG^0 עבור תגובה זו בטמפרטורת החדר, כאשר נתונים הלחצים החלקיים:
$P\left(H_2\right)=0.25\,atm,\ P\left(CO\right)=1.20\,atm,$
$P\left(H_2O\right)=0.66\,atm,\ P\left(CO_2\right)=0.78\,atm$.

14) נתונים שני גדלים
$\Delta G_f^0\left(CH_3OH_{(l)}\right)=-39.73\frac{kcal}{mol}$
$\Delta G_f^0\left(CH_3OH_{(g)}\right)=-38.69\frac{kcal}{mol}$
, ונתון שיווי המשקל הבא:
$CH_3OH_{(l)} \leftrightarrow CH_3OH_{(g)}$.

א. חשבו את ΔG^0 עבור תהליך זה בטמפרטורת החדר.
ב. מהו ΔG בשיווי משקל?
ג. האם הטמפרטורה שבה תהליך הרתיחה של CH_3OH ספונטני נמוכה, גבוהה או שווה לטמפרטורת החדר? נמקו.

כתבה ופתרה – ד"ר אבלינה ברט ©

15) נתונים:

$$\Delta H_f^0\left(CH_{4(g)}\right)=-74.8\frac{kJ}{mol},\ \Delta H_f^0\left(CO_{2(g)}\right)=-393.5\frac{kJ}{mol},\ \Delta H_f^0\left(H_2O_{(l)}\right)=-285.9\frac{kJ}{mol}$$

$$S^0\left(CH_{4(g)}\right)=186.2\,J/K\,mol,\ S^0\left(CO_{2(g)}\right)=213.6\,J/K\,mol$$

$$S^0\left(O_{2(g)}\right)=205\ J/K\,mol,\ S^0\left(H_2O_{(l)}\right)=70\ J/K\,mol$$

א. חשבו את ΔG^0 לתגובת השריפה של מתאן ב- $800°K$.

ב. האם התהליך ספונטני?

ג. איך תשפיע הקטנת הטמפרטורה על מידת הספונטניות של התהליך? נמקו.

16) 100 גרם של בנזן מתאדים בנקודת הרתיחה שלו, $80.2°C$, ב- $760\,mm\,Hg$, כאשר חום האידוי הוא $94.4\frac{cal}{g}$. נתון שמסה מולרית של בנזן היא $78\frac{g}{mol}$.

מה ערכם של הגדלים הבאים:

א. עבודה שמתבצעת בתהליך הפיך, W.

ב. כמות החום, Q.

ג. שינוי האנרגיה הפנימית, ΔU.

17) מול אחד של גז אידיאלי מונו-אטומי עובר תהליך הפיך, שבו מוכפל נפחו. שינוי האנתלפיה בתהליך הוא $\Delta H^0=500\,cal$, והחום שעובר בו הוא $Q=400\,cal$. נתון גם כי $c_p=5\frac{cal}{mol}deg$.

א. חשבו את הטמפרטורה והלחץ הסופיים, אם הטמפרטורה ההתחלתית היא $20°C$, והלחץ ההתחלתי הוא $1atm$.

ב. חשבו את העבודה שבוצעה, ואת השינוי באנרגיה הפנימית של הגז.

18) מול של גז אידיאלי מתפשט מנפח של 10 ליטר ומטמפרטורה של $25°C$, לנפח של 50 ליטר וטמפרטורה של $100°C$. נתון $c_p=6.5\frac{cal}{mol}\cdot deg$.

התהליך מתרחש בשני מסלולים:

מסלול א – הגז חומם בנפח קבוע ל- $100°C$ ואז התפשט באופן הפיך איזותרמי לנפח של 50 ליטר.

מסלול ב – הגז התפשט באופן הפיך איזותרמי לנפח של 50 ליטר ואז חומם בנפח קבוע ל- $100°C$.

חשבו עבור שני המסלולים את $\Delta U,\ W,\ q$.

כתבה ופתרה – ד"ר אבלינה ברט ©

תשובות סופיות

1) $W = -7747.31\,\text{j}$

2) $W = -53195.6\,\text{J}$

3) $\Delta U = 6925\,\text{J}$

4) מסלול ראשון: $W = -2224.47\,\text{j},\ q = 2224.47\,\text{J}, \Delta U = 0$,
מסלול שני: $W = -1459.08\,\text{j},\ q = 1459.08\,\text{J}, \Delta U = 0$.

5) א. $W = 0$ ב. $W = -151.987\,\text{J}$

6) א. גדלה. ב. קטנה. ג. גדלה. ד. קטנה. ה. גדלה.

7) א. $\Delta S_{\text{universe}} = 0,\ \Delta S_{\text{enviroment}} = -2.88\,\text{J/k},\ \Delta S_{\text{system}} = 2.88\,\text{J/k}$
ב. $\Delta S_{\text{universe}} = 2.88\,\text{J/k},\ \Delta S_{\text{enviroment}} = 0,\ \Delta S_{\text{system}} = 2.88\,\text{J/k}$

8) $Q = 15519.03\,\text{cal},\ \Delta S = 71.77\,\text{cal/K}$

9) בדיל לבן.

10) א. $SO_{2(g)} + 0.5O_{2(g)} \rightarrow SO_{3(g)}$ ב. SO_3
ג. $\Delta S^0 = -0.094\,\frac{\text{kJ}}{\text{mol}}$ ד. $T < 1047.76\,\text{K}$

11) א. לא. ב. $K = 2.8\cdot 10^{-5}$

12) א. $K_p = 0.98,\ K_c = 0.04$ ב. $\Delta G^0 = -50.03\,\text{J/mol}$

13) א. $K_p = K_c = 0.57$ ב. $\Delta G^0 = 1392\,\text{J/mol}$ ג. $\Delta G^0 = -2078.8\,\text{J/mol}$

14) א. $\Delta G^0 = 1.04\,\text{kJ/mol}$ ב. $\Delta G = 0$ ג. גבוהה.

15) א. $\Delta G^0_{800} = -696.4\,\text{kJ}$ ב. כן. ג. ראו בסרטון.

16) א. $W = -3756.12\,\text{j}$ ב. $Q = 9440\,\text{cal}$ ג. $\Delta U = 8541.7\,\text{cal}$

17) א. $T = 373\,\text{K},\ P_2 = 0.64\,\text{atm}$ ב. $W = -63.1\,\text{cal},\ \Delta U = 336.92\,\text{cal}$

18) מסלול ראשון: $W = -1193.4\,\text{cal},\ q = 1532.4\,\text{cal}, \Delta U = 339\,\text{cal}$,
מסלול שני: $W = -953.49\,\text{cal},\ q = 1292.5\,\text{cal}, \Delta U = 339\,\text{cal}$.

לפתרון מלא בסרטוני וידאו היכנסו לאתר www.GooL.co.il
כתבה ופתרה – ד"ר אבלינה ברט ©